

هنر

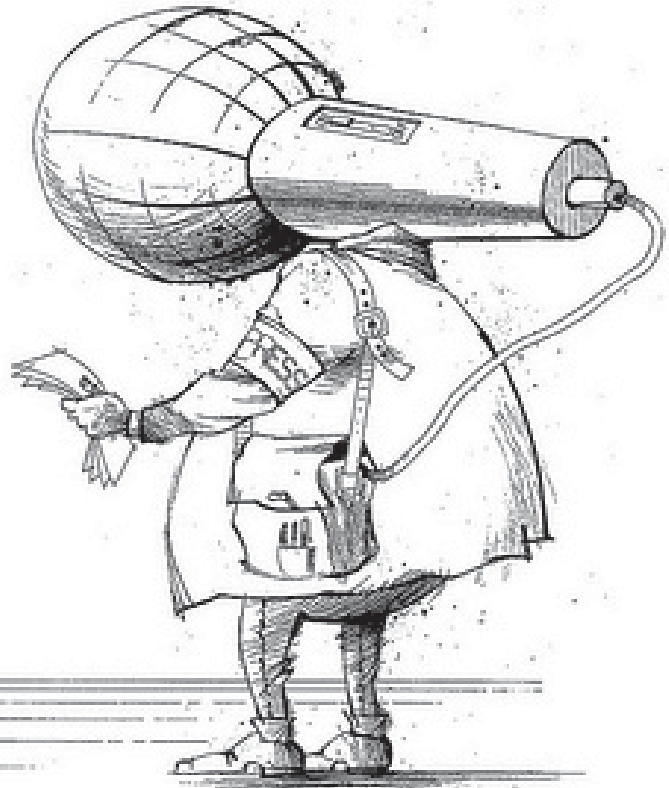
شالوده‌درک بنیان‌های اجتماعی

درس هنر گذرگاهی است که می‌خواهد دانش‌آموزان را به جامعه‌ای که در آن زندگی می‌کنند پیوند دهد. هنر شالوده‌درک بنیان‌های اجتماعی است و هنرمند ستون‌های اصلی این شالوده را شکل می‌دهد. هنرمند راوی حادته‌های مهم و تأثیرگذار است. او از طریق هنرش لایه‌های پنهان موضوعات مختلف را براساس درک و بینش خود رقم می‌زند. نگاه متفاوت اوست که جذبه لازم را در تاروپود کار هنری می‌دمد تا بیننده آن را از نمای دیگری، خوشایند و دلنشین احساس کند.

چقدر خوب است که معلمان هنر طعم بهره‌گیری از اطلاعات دست اول هنری را به دانش‌آموزان خود بچشانند. آن‌ها با این کار رابطه مدرسه را با جامعه تقویت می‌کنند. مگر نه این است که غایت آموزش و پرورش تربیت شهروند فعال و سازگار با محیط اجتماعی است. جان کلام نگارنده این است که معلمان هنر، دانش‌آموزان را به سراغ هنرمندان شهر و دیار خود بفرستند تا با تدارک مصاحبه‌های خواندنی و جذاب مهم‌ترین حوادث زندگی هنری هنرمندان را مستند و مکتوب کنند.

مثلاً:

- اولین کاری که هنرمند خلق کرده، کدام است؟
- اولین تابلو یا اثر او که با مردم و سلیقه‌های مختلف رابطه برقرار کرده، چه ویژگی‌هایی داشته است؟
- شاگردپروری در هنر چه لذتی دارد؟
- اثر هنری که معرف روح زمان باشد چه صفاتی دارد؟
- خاطرات جذاب و ماندگار هنرمند کدام‌ها هستند؟
- به رهروان راه هنر چه پیام‌هایی می‌توان داد؟
- هنر در آینده با چه چشم‌اندازها و چالش‌هایی روبه‌روست؟
- معلم خوب هنر متناسب با شرایط محلی و بومی

خود می‌تواند به این سؤال‌ها بیفزاید اما یادمان باشد که فردا برای این کار دیر است! لازم است معلمان هنر دانش‌آموزان را برای دریافت احساس‌های دست اول هنرمندان شهرشان به سوی آن‌ها روانه و هدایت کنند. سؤالات مناسب طراحی کنند و طرح اولیه گفت‌وگوها و مصاحبه‌ها را برای دانش‌آموزان فراهم آورند. این کار فرایند درس هنر و آمیختگی با آن را زنده و جاری می‌سازد. هنر به عنوان مقوله‌ای فرا درسی و جای گرفته در متن جامعه، می‌تواند اثرگذاری و عمق زیادی در شخصیت دانش‌آموز داشته باشد.

مؤانست و مصاحبت با چهره‌های هنری فرصت مغتنمی برای یادگیری دانش‌آموزان است. از این طریق، آن‌ها با تاریخ شفاهی هنر آشنا می‌شوند و حتی به شکل عملی تاریخ هنر معاصر را یاد می‌گیرند.

استفاده از صوت و تصویر خودبه‌خود گام زدن در «روش یادگیری چندرسانه‌ای (Multimedia)» است. کتاب‌های هنر در دوره متوسطه اول (هفتم، هشتم، نهم) مشتمل بر حوزه گسترده‌ای از هنرهای متنوع هستند. بر این اساس، می‌توان متناسب با ذوق و علاقه دانش‌آموزان چهره‌های هنری شهر و منطقه را به آن‌ها معرفی کرد و هماهنگی لازم برای انجام مصاحبه و گفت‌وگوهای هنری را فراهم کرد. با مرور مطالب و پیاده کردن مصاحبه‌ها نکات مهم و قابل استفاده‌ای به دست می‌آید که گلچین آن‌ها را می‌توان در کلاس به بچه‌ها عرضه کرد.

برای عملی کردن این روش ابتکاری، معلم هنر فرصت برابری برای دانش‌آموزانش فراهم می‌آورد. این کار صرف‌نظر از توانایی‌ها، علایق و سطح متفاوت استعداد‌های دانش‌آموزان آن‌ها را در مسیر تجربه‌کاوی و

امری کاربردی قرار می‌دهد. هم‌نفس شدن با هنرمندان بزرگ و درک فراز و فرود تجربه‌های آنان با مطالعه چندین کتاب هنری برابری و تأثیرگذاری دارد. این کار می‌تواند دانش‌آموزان را به تکاپو و تلاش وا دارد. ادیسون گفته است: «نبوغ، نود و نه درصد کار و کوشش است و یک درصد قریحه و جوشش!» شاید کار ویژه معلمان محترم هنر بارورسازی همان یک درصد قریحه و جوشش در دانش‌آموزان باشد. به‌طور حتم این حرکت در عرصه تاریخ شفاهی در ایجاد نگرش تازه در دانش‌آموزان نسبت به هنر مؤثر خواهد بود.

یکی از هنروان مغرب زمین گفته است: «زندگی زیباست اما شکل ندارد؛ کار هنر شکل دادن به زندگی است.» این آموزه نیکو پشتوانه نظری پیشنهادی است که در این سرمقاله به آن اشاره کردیم. کوشش کنیم تا دانش‌آموزانمان با هنر به زندگی خود شکل دهند و این کار با اراده و همت معلمان نکته‌سنج هنر و دانش‌آموزان کنجکاو دور از دسترس نیست.

در پایان این نوشتار، لازم است فرارسیدن بهار تعلیم و تربیت را در مهرماه ۹۵ خدمت همکاران هنرشناس خود و خانواده بزرگ تعلیم و تربیت تبریک عرض کنم. در این ماه نگرستن به همه امیدها و امیدواری‌ها از پنجره کلاس شور مضاعفی می‌یابد. تمام چشم‌ها از کلاس و مدرسه و عشق پر می‌شود و معلمان، آینده زیبای کشور را با شکوه ویژه‌ای دنبال می‌کنند. مهرماه نقطه عزیمت و ایمان به عظمت راستین ایران زمین در آیین پرورشش مدرسه است و در این تصویر، معلم هنر به‌خاطر نگاه متفاوت تالو دیگری دارد. مهرتان به دانش‌آموزان مهرآفرین این دیار افزون باد.